

Muistio Suomen Keskusta r.p.:n puolerahoituksen tarkastamisesta ajalta 1.9.2018– 31.08.2020

Yleistä

Valtiontalouden tarkastusvirasto on puoluelain (10/1969) 9 e §:n 1 momenttiin perustuen tehnyt puolerahoitusta koskevan tarkastuksen valtionavustusta saaviin puolueisiin sekä niiden naisjärjestöihin ja eräisiin piirijärjestöihin. Tarkastus Suomen Keskusta r.p.:een on kohdistunut aikaan 1.9.2018–31.8.2020.

Tarkastuskohdekohtaiset havainnot annetaan muistiona kullekin 49 tarkastuskohteelle sekä asianomaiselle puolueelle. Kaikista muistioista koostettava kertomus annetaan vuonna 2021 eduskunnalle.

Tarkastuksen ovat suorittaneet johtava tilintarkastaja, JHTT Klaus Krokfors, johtava tilintarkastaja Pontus Londen ja ylitarkastaja Hanna Surakka. Tarkastusta on valvonut johtaja, JHT Jaakko Eskola.

Tarkastuskohteille on ilmoitettu tarkastuksesta 6.4.2020. Puolue on toimittanut pyydetyn ennakkomateriaalin ja tarkastuspalaveri pidettiin 14.9.2020 videoyhteyksin. Tarkastuspalaveriin osallistui hallintopäällikkö Merja Perälä.

Valtiontalouden tarkastusvirastolle toimitetut tilinpäätöstiedot

Suomen Keskusta r.p.:n tilinpäätöstiedot on tarkastusajalta toimitettu puolue- ja vaalirahoitusjärjestelmään puoluelain mukaisesti. Tilintarkastuskertomuksiin sisältyy puoluelain 9 c §:n edellyttämät lausumat.

Kirjanpidon menettelyt puolerahoituksen näkökulmasta

Suomen Keskusta r.p.:n kirjanpidossa on käytetty tiliryhmää 970 Yleisavustukset, joka tililuettelon mukaan on käytössä 31.12.2015 saakka. Puolueelta saadun tiedon mukaan tililuetteloa ei ole tarkoitus tältä osin muuttaa. Piireille maksettuja valtionavustuksia ei ole eritelty kirjanpidossa siten, että kullekin piirille maksettu valtionavustus kävisi pääkirjasta ilmi vaivattomasti. Kirjanpidossa käytetyt kustannuspaikat eivät kaikilta osin vastaa saatuja selvityksiä valtionavustuksen käytöstä. Suositellaan kiinnittämään näiltä osin huomiota kirjanpidon menettelyihin.

Puolerahoitusta koskevat ajantasaiset ilmoitukset ja tukirajoitusten noudattaminen

Suomen Keskusta r.p.:n tekemät yhteenvedot ajantasaisista ilmoituksista osoittavat yhteensä 45 219,20 euron edestä saatuja tukia vuodelta 2019 ja 151 547,44 euron edestä vuodelta 2018. Tarkastuksessa todettiin, että kumulatiivisesti kertyneitä tukia on ilmoittamatta. Puolueen tulee tehdä täydentävät ilmoitukset. Puolueen tulee jatkossa kiinnittää erityistä huomiota saatujen tukien kumulatiiviseen kertymään. Eduskuntavaalien 2019 vaalikampanjan kulujen ja rahoituksen erittelystä puuttuu tukia, joista on tehty ajantasainen ilmoitus, ja jotka ovat kirjanpidossa kustannuspaikalla Eduskuntavaalit. Puolueen tulee kiinnittää jatkossa huomiota tukien erittelyyn vaalikampanjan kulujen ja rahoituksen erittelyssä.

Valtionavustuksen siirtämistä ja käyttöä koskevat menettelyt

Suomen Keskusta r.p on vuoden 2019 valtionavustustilityksensä mukaan saanut valtionavustusta 5 482 475,00 euroa (täsmää puoluetukipäätökseen). Puolue on siirtänyt valtionavustusta piirijärjestöille 983 481,00 euroa, naisjärjestölle 297 419,76 euroa (5,4%) ja Suomenmaan Kustannus Oy:lle 1 333 456,00 euroa.

Suomen Keskusta r.p on tehnyt vuonna 2013 valtionavun käytöstä ja valvonnasta toistaiseksi voimassa olevat sopimukset piirien, naisjärjestön ja Suomenmaan Kustannus Oy:n kanssa. Sopimuksista puuttuu allekirjoituksia. Sopimusten sisältö ei ole kaikilta osin ajantasaista. Tarkastuksessa saadun tiedon mukaan puolue tekee uudet sopimukset vuodelle 2021. Suositellaan, että sopimukset tehdään jatkossa vuosittain, jotta sopimusten sisältämä tieto olisi ajantasaista.

Tarkastuksen aikana korjattiin vuosilta 2018 ja 2019 useiden piirien valtionavustustilityksiä, ja korjauksen jälkeen puolueen tilityksissä eriteltyt piireille siirretyt avustusmäärät täsmäävät piirien tilityksiin.

Valtioneuvoston vuoden 2018 avustuspäätöksen liitemuistion mukaan Valtiontalouden tarkastusviraston huomioiden pohjalta selvitetään tarvetta puoluelain 9 §:n muuttamiseksi. Lain mukaan puolueen avustuksesta osa voidaan osoittaa muun yhdistyksen toiminnan tukemiseen, mutta avustusehdoissa mainitaan myös muu yhteisö tai säätiö. Valtioneuvosto on 21.1.2019 pyytänyt oikeusministeriötä käynnistämään asiaa koskevan lainsäädäntöhankkeen, ja sitä valmistelee parlamentaarinen työryhmä.

Hanna Surakka
ylitarkastaja